

Jak rozpocząć działalność gospodarczą

– poradnik krok po kroku

Chcąc rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce przyszły przedsiębiorca ma wiele możliwości, zarówno co do wyboru formy, w jakiej będzie prowadził działalność, jak i samego sposobu rejestracji w odpowiednim rejestrze.

Działalność można prowadzić w formie:

- jednoosobowej,
- spółki cywilnej,
- spółki prawa handlowego (spółki osobowej lub kapitałowej),
- przedstawicielstwa przedsiębiorcy zagranicznego.

Najpopularniejsze w Polsce jest prowadzenie działalności jako samo zatrudniony (jednoosobowa działalność gospodarcza) oraz w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Jednoosobową działalność gospodarczą i spółkę cywilną należy zarejestrować w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki - [CEIDG](#).

Jest to jawny, ogólnodostępny on-line rejestr zawierający spis wszystkich przedsiębiorców jednoosobowych i spółek cywilnych.

Co ważne, **rejestracja w CEIDG jest bezpłatna. Z faktu figurowania w rejestrze przedsiębiorców nie są pobierane żadne opłaty. Minister Gospodarki, urząd skarbowy ani inny organ administracji nigdy nie żądają od przedsiębiorcy dokonania przelewu z tytułu wpisu do CEIDG.**

Na stronie <http://www.firma.gov.pl> jest dostępne nie tylko narzędzie do wyszukiwania przedsiębiorców, ale również interaktywny formularz umożliwiający założenie zarejestrowanie działalności gospodarczej przez Internet. Możliwe jest wypełnienie wniosku CEIDG on-line albo skorzystanie z kreatora.

Charakterystyka dostępnych poza CEIDG form prawnych - spółek (wymagany kapitał, sposób prowadzenia księgowości, opodatkowanie) dostępna jest w publikacji [Charakterystyka poszczególnych spółek.](#)

Aby zarejestrować działalność gospodarczą jako osoba fizyczna możesz wybrać jeden z trybów postępowania:

- Zalogowanie się do CEIDG, wypełnienie wniosku on-line i złożenie (podpisanie) go elektronicznie.
- Bez logowania się do CEIDG, przygotowanie wniosku on-line i podpisanie go w dowolnej gminie (zapamiętaj nr wniosku).
- Pobranie i złożenie wniosku papierowego w gminie. Gmina przekształca go na wniosek elektroniczny.
- Przesłanie wniosku listem poleconym do wybranej gminy. Podpis musi być notarialnie potwierdzony.

Wraz z wnioskiem o wpis do CEIDG składa się oświadczenie o braku orzeczonych - wobec osoby, której wpis dotyczy – zakazów, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wniosek ten stanowi jednocześnie zgłoszenie do ZUS/KRUS, GUS oraz naczelnika urzędu skarbowego. Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wniosek o zmianę wpisu w terminie najpóźniej 7 dni od dnia zmiany danych.

Numerem identyfikacyjnym przedsiębiorcy w CEIDG jest numer identyfikacji podatkowej (NIP). Jeżeli wnioskodawca nie posiada, bądź nie pamięta swojego NIP powinien we wniosku o wpis do CEIDG zaznaczyć rubrykę "Nie posiadam numeru NIP". Po zarejestrowaniu działalności gospodarczej NIP zostanie nadany/zweryfikowany i umieszczony we wpisie przedsiębiorcy w CEIDG automatycznie. Dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą numerem identyfikacyjnym w CEIDG oraz właściwym identyfikatorem we wszelkich kontaktach z administracją podatkową jest numer NIP.

Jednak przed przystąpieniem do rejestracji działalności niezbędne jest zebranie podstawowych informacji.

Firma przedsiębiorcy

Jedną z istotniejszych informacji jest firma przedsiębiorcy, czyli nazwa, pod jaką będzie figurował w Rejestrze. Zgodnie z przepisami firmą osoby fizycznej jest jej imię i nazwisko. Oznacza to, że firma (nazwa) przedsiębiorcy podana w CEIDG musi zawierać co najmniej imię i nazwisko wnioskodawcy – np. Jan Kowalski. Możliwe jest dodanie do firmy innych elementów, np. określających profil działalności – np. Jan Kowalski dorabianie kluczy. Możliwe jest dodanie również nazwy fantazyjnej – np. Jan Kowalski – Czarna Perła.

Nazwę firmy należy przemyśleć. Osoba fizyczna może być wpisana do CEIDG tylko raz. Nie ma możliwości, aby jeden przedsiębiorca wpisał się do CEIDG kilkakrotnie pod innymi firmami (nazwami). Jest to kłopotliwe w przypadku umieszczania w firmie nazw określających profil działalności, jeżeli przedsiębiorca wykonuje różne, często nieuzupełniające się jej rodzaje – np. Jan Kowalski, dorabianie kluczy, usługi prawne, czy Jan Kowalski usługi dentystyczne, mechanika samochodowa.

We wniosku CEIDG można również podać skróconą nazwę działalności. Nazwa skrócona nie musi zawierać imienia i nazwiska przedsiębiorcy. Odwołując się do wcześniejszych przykładów nazwą skróconą firmy Jan Kowalski – Czarna Perła może być samo określenie fantazyjne – Czarna Perła.

Zgodnie z przepisami dane na fakturach i rachunkach w przypadku jednoosobowej działalności gospodarczej muszą zawierać m.in. imię i nazwisko przedsiębiorcy. Nie można zatem posługiwać się na nich nazwą skróconą, jeżeli nie ma w niej imienia i nazwiska przedsiębiorcy.

W przypadku spółki cywilnej jej nazwa musi składać się co najmniej z nazwisk wszystkich wspólników.

Data rozpoczęcia działalności

Data wskazana na wniosku jako data rozpoczęcia działalności nie może być wcześniejsza niż data złożenia wniosku CEIDG.

Możliwe jest wskazanie daty późniejszej niż data złożenia wniosku.

Z datą rozpoczęcia działalności wiąże się data powstania obowiązku opłacania składek do ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych.

Miejsce prowadzenia działalności

Miejscem prowadzenia działalności jest **adres** (nazwa ulicy, numer budynku, mieszkania) **albo nietypowe miejsce** (np. pawilon nr X w przejściu podziemnym pod ulicą Y na wysokości budynku o numerze Z, albo pawilon nr X w galerii handlowej Y przy ulicy Z).

Miejscem prowadzenia działalności nie zawsze jest miejsce, gdzie wykonywana jest usługa. Przykładowo lekarz prowadzący samodzielną praktykę jako miejsce prowadzenia działalności nie wskazuje szpitala lub przychodni ale inny lokal (np. miejsce, gdzie przechowuje dokumentację księgową). Analogicznie przedsiębiorca dokonujący drobnych napraw w domu klienta (np. hydraulik), nie wskazuje jako miejsca prowadzenia działalności domów poszczególnych klientów, ale lokal, w którym np. przechowuje narzędzia po zakończeniu pracy.

Przedsiębiorca może mieć, oprócz głównego miejsca prowadzenia działalności również miejsca dodatkowe.

Lokal wskazany jako miejsce prowadzenia działalności nie musi być własnością przedsiębiorcy. Może on dysponować również innym tytułem prawnym, np. umową użyczenia albo najmu. W przypadku najmu lokalu mieszkalnego ważne, aby właściciel (wynajmujący) zgodził się na prowadzenie w nim działalności. Brak zgody właściciela oznacza, że przedsiębiorca nie dysponuje tytułem prawnym do lokalu; istnieje również ryzyko, że organy podatkowe nie uwzględnią wydatków związanych z lokalem jako kosztów podatkowych.

Nieodpłatne udostępnienie lokalu dla przedsiębiorcy może wywołać u niego niekorzystne skutki prawno-podatkowe. Jeżeli udostępniającym jest **członek najbliższej rodziny** (I i II grupa podatkowa zgodnie z ustawą o podatku od spadków i darowizn) to taka **umowa jest nieopodatkowana**. Jeżeli lokal nieodpłatnie udostępnia **inny podmiot**, niż wskazany powyżej, **przedsiębiorca musi rozpoznać przychód w podatku dochodowym w wysokości rynkowej wartości prawa**. Oznacza to, że co prawda przedsiębiorca nie zapłaci za najem, ale nieodpłatne przysporzenie (darmowy lokal) stanowi u niego przychód opodatkowany tak, jak reszta przychodów z prowadzonej działalności.

Przeznaczenie lokalu na cele prowadzonej działalności gospodarczej wiąże się ze zmianą stawek podatku od nieruchomości.

Informacje o skutkach podatkowych prowadzenia działalności w lokalu są dostępne w artykule [Podatki. Podstawowe zagadnienia i przydatne linki](#), w rozdziałach Podatek dochodowy, Podatek VAT, Podatek od nieruchomości.

Podczas rejestracji działalności gospodarczej urzędnik nie ma prawa żądać przedstawienia tytułu prawnego do lokalu. Jeżeli jednak przedsiębiorca

jako siedzibę wskaże lokal, którego nie ma prawa używać na cele prowadzonej działalności, jest to podstawą do wykreślenia wpisu z CEIDG przez Ministra Gospodarki.

Kody działalności gospodarczej

Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) to numeryczne określenie rodzaju działalności gospodarczej. Kody mają charakter międzynarodowy i są wykorzystywane do prowadzenia badań statystycznych.

Wypełniając wniosek przedsiębiorca musi wskazać co najmniej jeden kod działalności. Jeżeli wybierze ich więcej, musi określić, który z nich wskazuje na działalność główną (wykonywaną w największym zakresie); pozostałe kody określają uboczną działalność przedsiębiorcy.

Informacje o tym, jak prawidłowo wybrać kody PKD oraz jakie ewentualne dodatkowe wymagania administracyjne dotyczące danej działalności należy spełnić są dostępne w artykule [Wybór kodów PKD. Wyszukiwarka kodów PKD.](#)

Informacje o skutkach podatkowych prowadzenia działalności w lokalu są dostępne w artykule [Podatki. Podstawowe zagadnienia i przydatne linki.](#)

Wybór formy opodatkowania, wpłaty zaliczki i rodzaj prowadzonej dokumentacji rachunkowej

We wniosku CEIDG przedsiębiorca określa także wybór formy opodatkowania podatkiem PIT oraz podaje informacje, czy zaliczki na PIT będzie wpłacał co miesiąc czy co kwartał.

Ponadto na etapie rejestracji należy określić w jakiej formie będzie prowadzona rachunkowość. Najczęściej przedsiębiorcy wybierają podatkową księgę przychodów i rozchodów, czyli prostą formę ewidencjonowania kosztów i przychodów.

Wybór formy opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej jest zagadnieniem dość złożonym. Wymaga bowiem znajomości wielu kryteriów warunkujących przystąpienie do danej formy opodatkowania. Jednocześnie zakres obowiązków wynikający z wybranego sposobu płacenia podatku jest mocno zróżnicowany i ilustruje wyraźną odmienność.

Owe zróżnicowanie obejmuje zarówno system podatkowy (PIT, CIT, podatek zryczałtowany) jak i tryb przystąpienia do danego systemu

podatkowego (wniosek, oświadczenie, domniemanie) a także sposób odprowadzania (zaliczki, kwota podatku) lub deklarowania podatków (określone zeznanie PIT 28, 36L, 36 , CIT 8, decyzja).

Różnice widoczne są też w poziomie stawek podatkowych (kwotowe, ryczałtowe, liniowe i progresywne) i ustalaniu podstawy opodatkowania (dochód, przychód).

Odmienne są też obowiązki związane z gromadzeniem dokumentacji i prowadzeniem ewidencji podatkowych i księgowych (księgi rachunkowe, książka przychodów i rozchodów, ewidencja przychodów, ewidencja wyposażenia, ewidencja środków trwałych, imienna karta przychodów dla zatrudnionego pracownika, wykaz zatrudnionych itp.).

Zadaniem poradnika jest pomoc przy wyborze właściwej formy opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej uwzględniając jej formę prawną oraz towarzyszące temu okoliczności. W rezultacie poradnik powinien pozwolić dokonać samodzielnego wyboru pomiędzy jedną z niżej wymienionych form opodatkowania dochodów uzyskiwanych przez osobę fizyczną lub wspólnika spółki osobowej albo też osobę prawną (spółki kapitałowe):

- karta podatkowa,
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- podatek liniowy,
- podatek dochodowy od osób fizycznych rozliczany na ogólnych zasadach,
- podatek dochodowy od osób prawnych.

Informacje na temat rejestracji działalności gospodarczej w urzędzie skarbowym zawarte są w [poradnikach poświęconych zakładaniu działalności gospodarczej.](#)

Uwaga!

Zadaniem poradnika jest przedstawienie wszystkich dostępnych form opodatkowania po uwzględnieniu wyborów dokonanych przez użytkownika portalu. **Poradnik nie stanowi rekomendacji w kwestii przyjęcia określonych form opodatkowania.**

Rachunek bankowy

We wniosku należy wskazać numer rachunku bankowego do rozliczeń z urzędem skarbowym. Przedsiębiorca może posiadać rachunek firmowy lub rachunek założony na osobę fizyczną (np. sprzed rozpoczęcia działalności).

Informacje o dodatkowych obowiązkach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej są dostępne w artykule [Prowadzę działalność gospodarczą w Polsce.](#)

ZUS

Rejestracja działalności gospodarczej w CEIDG (czyli tzw. jednym okienku) jest jednocześnie rejestracją płatnika składek (czyli przedsiębiorcy opłacającego składki) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Pamiętać jednak należy, że osoba rozpoczynająca prowadzenie działalności gospodarczej staje się również ubezpieczonym, a to oznacza konieczność zgłoszenia siebie do ZUS właśnie jako ubezpieczonego. Powinniśmy to zrobić w ciągu 7 dni od podjęcia działalności gospodarczej.

Jeżeli zatrudnimy pracowników, to również każdy z nich powinien zostać przez nas zgłoszony do ZUS w charakterze ubezpieczonego, w terminie 7 dni od rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej lub w ciągu 7 dni od ich zatrudnienia.

Opracowanie biznes planu.

Każdy pomysł na własną działalność gospodarczą musi być wstępnie przeanalizowany i szczegółowo opracowany, aby w praktyce mógł mieć szansę na realizację. Weryfikacja pomysłu to zebranie potrzebnych danych, ich zestawienie i zinterpretowanie, aby na tej podstawie podjąć decyzję, co do realizacji pomysłu albo dalszego opracowania projektu. Cała to procedura prowadzi do sporządzenia biznes planu. Nie istnieją reguły, co do objętości planu. Dla małej firmy powinno wystarczyć ok. 10 stron a dla większej, w zależności od rozmiarów przedsięwzięcia, od 30 do 50 stron.

Biznes plan określa cele i założenia firmy, przewidywany koszt rozpoczęcia działalności, koszt jej prowadzenia i oczekiwane dochody. Musimy wiedzieć gdzie chcemy prowadzić działalność i ile pieniędzy będziemy potrzebować. Niezbędna jest też szczegółowa informacja na temat

partnerów do współpracy: dostawców i odbiorców oraz przewidywanych rynków zbytu. Jeżeli zamierzamy od razu zatrudniać pracowników należy to również uwzględnić w biznes planie.

Biznes plan jest więc potrzebny, aby przewidzieć wszystkie istotne aspekty planowanej działalności i aby móc go przedstawić kredytodawcom i partnerom. Biznes plan pełni także funkcje promocyjne dla nowo tworzonej firmy.

Zadania biznes planu:

- zawiera strategię działania,
- określa koncepcję rozwoju firmy,
- ocenia rynek i konkurencję,
- ocenia mocne i słabe strony przedsięwzięcia,
- określa koszty i potrzeby finansowe,
- szacuje stopień ryzyka przedsięwzięcia,
- ocenia branżę.

Podstawowe elementy biznes planu to:

- streszczenie,
- opis produktu lub usługi, cel firmy,
- zespół zarządzający,
- rynek i konkurencja,
- plan marketingowy,
- system biznesowy i organizacja,
- harmonogram realizacji,
- możliwości i zagrożenia,
- plany finansowe i finansowanie.

Streszczenie biznes planu

Ta część biznes planu jest ważna z tego powodu, że jest w pierwszej kolejności czytania i powinna zachęcić do czytania całości biznes planu przez osoby, których przychylność dla firmy chcemy uzyskać.

- Nazwa firmy
- Adres
- Rodzaj działalności gospodarczej
- Geneza pomysłu
- Uzasadnienie spodziewanego sukcesu
- Planowane wyniki finansowe (tylko zyski)

Charakterystyka firmy

- Spółka lub indywidualne przedsiębiorstwo
- Życiorys właściciela lub wspólników (podkreślić umiejętności przydatne w prowadzeniu firmy)

Analiza rynku

- Kim są Twoi klienci i ich krótka charakterystyka
- Minimalna ilość zakupów w miesiącu i roku przez jednego klienta
- Motywy zakupu Twoich towarów/usług przez klientów w warunkach konkurencji

Strategia marketingowa

- Reklama – środki, czas, wielkość środków finansowych
- Cena, sposób jej wyznaczenia, obniżki, rabat
- Metody sprzedaży produktu
- Lokalizacja firmy (atuty lokalizacji)

Charakterystyka produktu

- Asortyment (opis cech użytkowych, jakość) produkcji
- Produkcja – opis procedur
- Zapasy materiałowe, rodzaj, wielkość, źródła dostaw
- Opakowanie

Zarządzanie firmą

- Struktura organizacyjna firmy (wykaz stanowisk pracy, zakres czynności)
- Liczebność pracowników
- Metody doboru pracowników
- Szkolenie pracowników
- System motywacyjny (płace, awans zawodowy)
- Wykaz doradców z zewnątrz

Plan finansowy

- Wysokość osiąganych dochodów i zysku
- Wysokość niezbędnego kapitału
- Źródła jego pochodzenia
- Termin koniecznej pomocy kredytowej banku (możliwości zabezpieczenia spłaty)

Załączniki finansowe

- Bilans
- Rachunek zysków i strat
- Księga przepływów gotówkowych
- Inne dodatkowe:
  - wykaz wyposażenia
  - plan zwrotu kredytu bankowego

Analiza finansów firmy.

Przed rozpoczęciem działalności gospodarczej trzeba zastanowić się ile funduszy potrzebujemy na jej uruchomienie. Musimy uwzględnić koszty początkowe:

- narzędzia, wyposażenie, materiały do produkcji, wynajem pomieszczenia, opłata rejestracyjna, koszty informacji o działaniu (minimarketing) oraz jakie będą stałe miesięczne koszty działalności:
- nasze wynagrodzenie i narzuty od niego, pensje pracowników wraz z narzutami, zakup materiałów, opłata za lokal, telefony, prowadzenie księgowości i rozliczenia podatkowe, inne opłaty.

Źródłem finansowania przedsiębiorstwa mogą być: fundusze własne, kredyty z banku, pożyczki z różnych źródeł (Fundusz Pracy, Fundusze Rozwoju Przedsiębiorczości, Fundusz Mikro).